

**COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER**

ADVIES Nr 24 / 93 van 6 december 1993.

O. ref. : 10 / A / 026 / 93

BETREFT : **Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging wat de verplichting tot het vermelden van het fiscaal identificatienummer betreft, van het koninklijk besluit/ W.I.B 1992**

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, gewijzigd bij de wet van 15 december 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, inzonderheid de artikelen 5 en 8;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Financiën dd. 19 november 1993, door de Commissie ontvangen op 22 november 1993;

Gelet op het verslag opgesteld door mevrouw MARCHAL,

Brengt op 6 december 1993 het volgende advies uit :

I. INLEIDENDE BESCHOUWING :

1. Opdat de Commissie haar advies zou kunnen verstrekken binnen de 16 dagen, wordt bij de motivering van deze adviesaanvraag verwezen naar artikel 29, § 3, tweede lid van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens. De geplande uitbreiding van de geautomatiseerde inkohiering van de belasting zal immers reeds vanaf het aanslagjaar 1995 (inkomstenjaar 1994) in voege treden en voor een correcte inkohiering van de belasting vanaf 1 januari 1994, is de vermelding van het identificatienummer van het Rijksregister met de bepaalde belastbare inkomens onontbeerlijk.

Los van de eventuele gegrondheid van de rechtvaardigingen die, gelet op de hoogdringendheid, deze aanvraag staven, wenst de Commissie evenwel te preciseren dat ingevolge artikel 29, § 3, tweede lid, deze spoedprocedure slechts kan worden ingeroepen "in de gevallen waar het advies van de Commissie vereist is krachtens een bepaling van deze wet " (dit wil zeggen deze van 8 december 1992) "met uitzondering van artikel 11".

De Commissie wil dit advies niettemin zo spoedig mogelijk verstrekken.

II. VOORWERP VAN HET ONTWERP VAN BESLUIT

2. Het ontwerp van koninklijk besluit dat ter studie voorligt, strekt ertoe in het K.B./W.I.B 1992 ⁽¹⁾ een nieuwe afdeling IX bis in te voegen, luidend als volgt : "Verplichting tot het gebruik van het fiscaal identificatienummer (Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, artikel 314, § 6)".

De enige bepaling van deze afdeling, artikel 181 bis, verplicht "de overheden en instellingen vermeld in artikel 104, eerste lid, 3E tot 5E W.I.B 1992" om het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen te vermelden ⁽²⁾. Aan deze verplichting zijn onderworpen :

- de Belgische universiteiten of universitaire centra
- de instellingen die met universiteiten zijn gelijkgesteld krachtens de wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens;
- het Nationaal Studiefonds;
- de koninklijke academiën;
- het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw;

¹ Koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (W.I.B) 1992, *Belgisch staatsblad*, 13 september 1993.

² Men denke eraan dat, op grond van artikel 314, § 1, tweede lid W.I.B 1992, het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen overeenstemt met het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen.

- de instellingen voor wetenschappelijk onderzoek die erkend zijn door de Minister van Financiën en door de Minister tot wiens bevoegdheid het beleid en de programmatie inzake wetenschap behoren;
- de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de intercommunale openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- de culturele instellingen waarvan het invloedsgebied één van de gemeenschappen of het gehele land bestrijkt en die door de Koning erkend zijn bij een in Ministerraad overlegd besluit;
- de instellingen die de oorlogsslachtoffers, de minder-validen, de bejaarden, de beschermde minderjarigen of de behoeftigen bijstaan en die, na advies van de raadgevende instellingen van de Staat of van de Gemeenschappen tot wiens bevoegdheid die bijstand behoort, worden erkend door de bevoegde organen van de Staat of van de Gemeenschappen waaronder die instellingen ressorteren en, voor de toepassing van de belastingwet, door de Minister van Financiën;
- het Rode Kruis van België en de Koning Boudewijnstichting;
- de Nationale Kas voor Rampenschade ten bate van het Nationaal Fonds voor Algemene Rampen of van het Nationaal Fonds voor Landbouwrampen;
- de provinciale rampenfondsen en de instellingen voor hulpverlening aan slachtoffers van rampen die de toepassing rechtvaardigen van de wet betreffende het herstel van schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen, en die hiertoe zijn erkend door de Minister van Financiën;
- de beschutte werkplaatsen die, ter uitvoering van de wetgeving betreffende de sociale reclassering van de minder-validen, opgericht of erkend zijn door de Executieve of door de bevoegde instelling;
- de verenigingen zonder winstoogmerk die een politieke partij, in één van beide Kamers of in beide Kamers door tenminste vijf parlementsleden vertegenwoordigd, financieel ondersteunen en die door de Koning erkend zijn bij een in Ministerraad overlegd besluit;
- de instellingen voor hulpverlening aan ontwikkelingslanden die als dusdanig erkend zijn door de Minister van Financiën en door de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelingssamenwerking behoort;
- de Rijksmusea, de musea van de Gemeenschappen, van de Gewesten, van de provincies, van de gemeenten, van de gemeentelijke en intercommunale openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

Op grond van hetzelfde nieuwe artikel 181 bis van het K.B./ W.I.B is dit eveneens van toepassing op "de instellingen, ondernemingen en beursvennootschappen vermeld in artikel 145 W.I.B 1992, dit wil zeggen :

- de Belgische banken en Belgische instellingen van buitenlandse banken als vermeld in artikel 1, eerste lid van het koninklijk besluit nr. 185 van 9 juli 1935;
- Belgische openbare kredietinstellingen als vermeld in artikel 1, tweede lid, 1E, van hetzelfde koninklijk besluit nr. 185;
- privé-spaarkassen die aan de controle van de Commissie voor het Bank- en Financiewezen onderworpen zijn;
- kapitalisatieondernemingen die onder het koninklijk besluit nr. 43 van 15 december 1934 vallen;
- de kredietverenigingen die zijn erkend door de Nationale Kas voor Beroepskrediet, alsmede de plaatselijke handelsvennootschappen en de gewestelijke of beroepsverenigingen van deze maatschappijen, die tot uitvoering van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet krediet, voor ambachtsoutillage mogen verstrekken;
- de kredietkassen erkend door het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet;
- de verzekeringsondernemingen die de tak levensverzekering uitoefenen overeenkomstig de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

A. ONDERZOEK VAN ARTIKEL 314, § 6 W.I.B. 1992 :

3. De verzoekende overheid vermeldt in haar adviesaanvraag dat de delegatie aan de Koning, voor dit koninklijk besluit, te vinden is in artikel 314, § 6, laatste lid, van het Wetboek op de inkomstenbelastingen 1992.

Zoals de Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in dit verband heeft vermeld bij het onderzoek van artikel 314 W.I.B. 1992 ⁽³⁾ en zoals de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer eraan heeft herinnerd bij het onderzoek van het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 314 W.I.B. 1992 ⁽⁴⁾, regelt de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen wel degelijk het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister, maar zwijgt zij over de verplichting om dit nummer te vermelden.

³ Advies nr. 88/ 073 van 7 oktober 1988 van de Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot het ontwerp van wet houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen (artikel 35 : invoering van een fiscaal identificatienummer van de belastingplichtigen).

⁴ Advies nr. 22/ 93 van 6 december 1993 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer inzake het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 314 van het Wetboek op de inkomstenbelastingen (W.I.B.) 1992. (Gebruik van het fiscaal identificatienummer van de natuurlijke personen).

De wet op het Rijksregister is evenwel erkend als een sectoriele wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ⁽⁵⁾ en heeft zij het gebruik van het identificatienummer nooit willen opleggen.

Volgens de Commissie zou het bijgevolg verkeerd zijn om wat de wet regelt als een beperkte mogelijkheid, verder voor te stellen als een verplichting in het kader van de fiscale bepalingen.

B. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP VAN BESLUIT

4. De Commissie wenst er hier te herinneren dat zij zich steeds heeft verzet tegen de banalisering van het identificatienummer van het Rijksregister en dat zij het betreurt dat het fiscaal identificatienummer overeenstemt met het identificatienummer van het Rijksregister. Dit vergroot inderdaad de mogelijkheid tot connecties van bestanden, waardoor het gevaar toeneemt dat het identificatienummer voor andere doeleinden wordt gebruikt dan deze vermeld in artikel 314 W.I.B 1992.

5. Onverminderd de hierna volgende bedenkingen (cfr. infra punt 8) en zelfs wanneer redelijkerwijze kan worden aangenomen dat het hier departementen betreft die tot de bevoegdheid behoren van de Administratie der Directe belastingen, wenst de Commissie dat in het ontwerp van artikel 181 bis W.I.B. 1992 wordt gepreciseerd welke de departementen van de Administratie van Financiën zijn aan wie de overheden, instellingen, ondernemingen en beursvennootschappen het fiscaal identificatienummer moeten mededelen.

6. Voor zover de overheden en de instellingen vermeld in artikel 104, eerste lid, 3E tot 5E W.I.B 1992 enerzijds, en de instellingen, ondernemingen en beursvennootschappen vermeld in artikel 145¹⁵ W.I.B 1992 anderzijds, krachtens artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983, reeds het recht op gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister konden genieten, merkt de Commissie op dat dit nummer kan gebruikt worden in de betrekkingen met de Administratie der directe belastingen op voorwaarde dat deze mededeling plaatsvindt in het kader van de uitoefening van de wettelijke en reglementaire bevoegdheden van de fiscale administratie en van de wettelijke, reglementaire, deontologische of statutaire bevoegdheden van de andere entiteiten.

Ingeval de overheden en instellingen, ondernemingen en beursvennootschappen de hierboven vermelde machtiging niet genieten, oordeelt de Commissie dat deze bepaling in strijd is met de bedoeling van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen zoals de Wetgever dit heeft gewenst.

7. De Commissie wijst er bovendien met nadruk op dat de overheden, instellingen, ondernemingen of beursvennootschappen door de Wetgever of door de Koning niet gemachtigd zijn om toegang te hebben tot het Rijksregister, zelfs indien ze over de mogelijkheid beschikken om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken in het kader van hun specifieke bevoegdheden.

⁵ Zie ondermeer het ontwerp van wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, Verslag opgesteld in naam van de Commissie voor de Justitie door mevrouw Merckx- Van Goey, Parl. St., Kamer, B.Z. 1991-1992, nr. 413/ 12, blz. 15.

8. De Commissie herinnert er tenslotte aan dat, indien de overheden en de instellingen bedoeld in artikel 104, eerste lid, 3E tot 5E W.I.B 1992 of de instellingen, ondernemingen en beursvennootschappen vermeld in artikel 145¹⁵ W.I.B 1992, die noch toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen hebben, noch gemachtigd zijn het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken, rechtstreeks of onrechtstreeks druk zouden uitoefenen op de houders van het nummer, opdat ze kunnen voldoen aan de verplichting bepaald in artikel 181 bis W.I.B 1992 in ontwerp, zij handelen in strijd met artikel 39, 6E van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

9. Gelet op hetgeen vooraf gaat, is de Commissie van oordeel dat de bepaling die haar voor advies werd voorgelegd in tegenspraak is met de bepalingen die de Wetgever heeft gewenst in de wet van 8 augustus 1983 m.b.t. het gebruik van het Rijksregister en van het identificatienummer. Deze bepaling is bijgevolg in strijd met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

IV. OM DEZE REDENEN :

10. Brengt de Commissie een ongunstig advies uit betreffende het ontwerp van besluit tot invoering van een nieuw artikel 181 bis in het K.B./ W.I.B 1992.

De secretaris,
De voorzitter,

(get.) J. PAUL
(get.) P. THOMAS